



Habilitering och hjälpmedel

Anknytning - Funktionshinder POMS konferens

Örebro 12-14 november 2007

Lene Lindberg

Psykolog, Fil dr

Stockholms läns landsting

Lydia Springer

Psykolog

Vuxenhabiliteringen, Uppsala

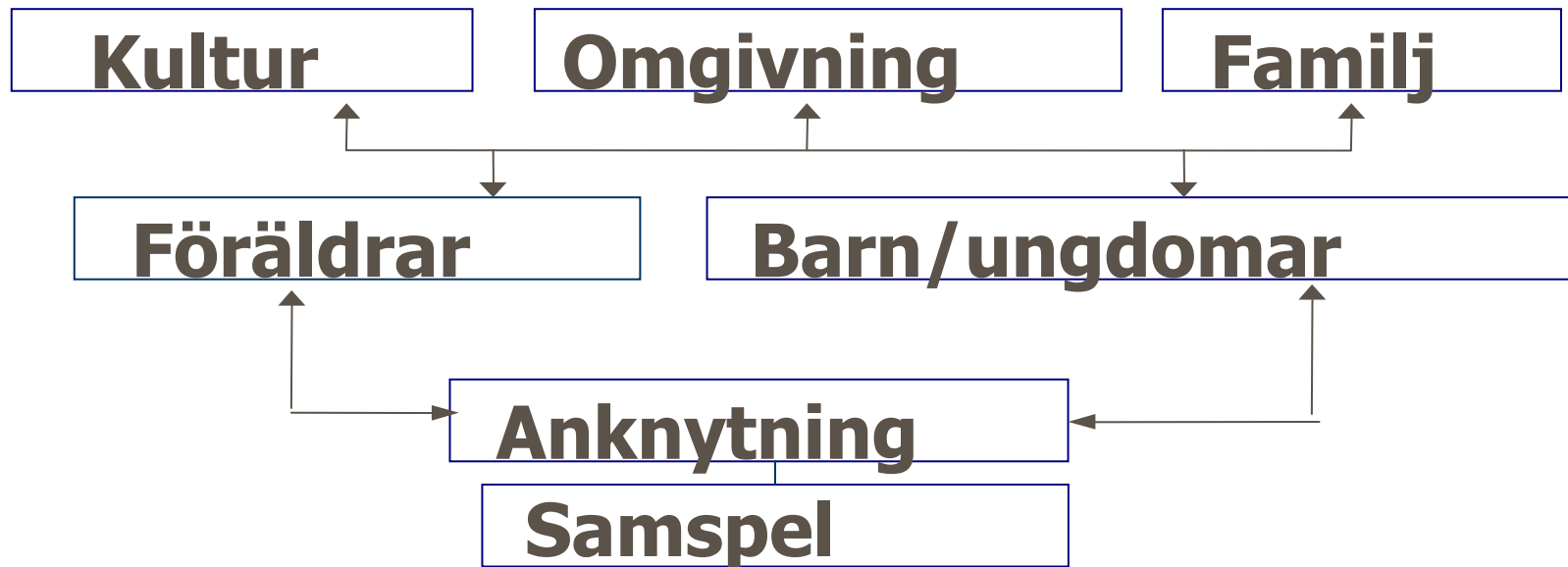


Disposition

- Anknytningsteori och studier kopplade till föräldrar med funktionsnedsättning
- Uppsala universitets Anknytningsstudie
- Arbetet med barn och föräldrar i familjer där en eller både föräldrar har kognitiva svårigheter



Faktorer som kan relateras till anknytning



Tid





Anknytning

- Vad är det?





Anknytning kan vara:

- Långvarigt, känslomässigt band till en speciell person
- Behov av skydd, tröst och trygghet vid påfrestningar/
fara/stress





Samspel

- Hur utvecklas anknytning?





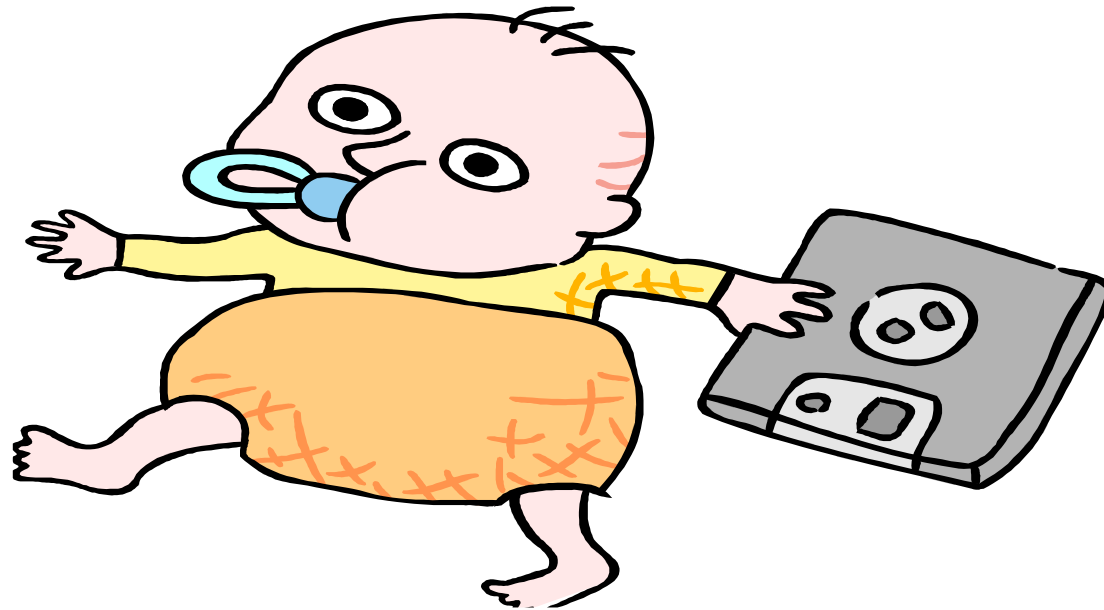
Utveckling av anknytning

- Förstadium
- Initial anknytning
- Maximal anknytning
- Målinriktat partnerskap



Barn

- Hur bidrar barnet till anknytning?
- Hur visar barnet anknytning?





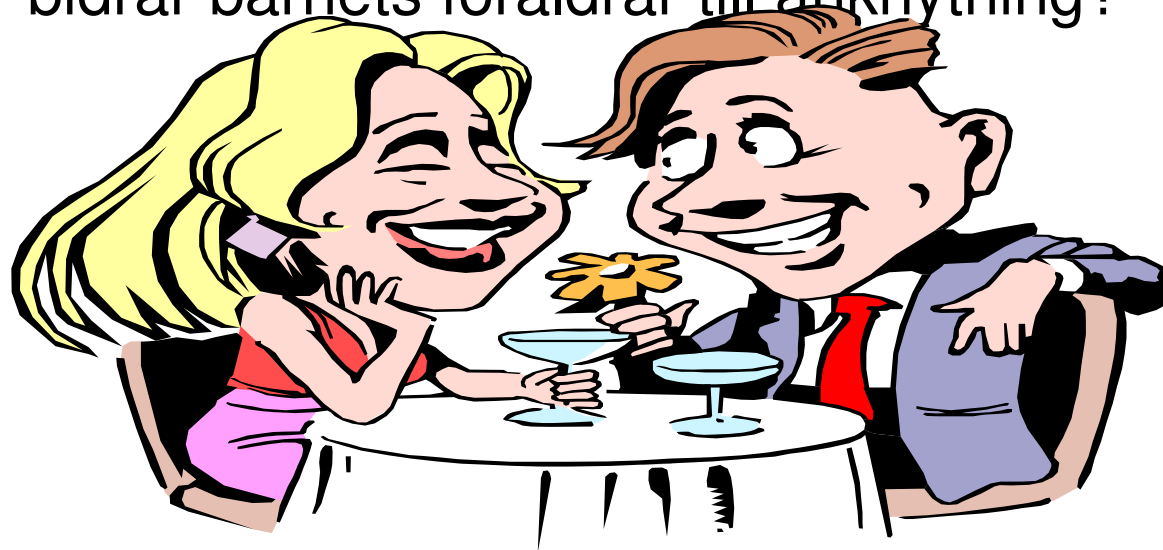
Anknytningsmönster

- Trygg
- Undvikande
- Ambivalent
- Desorganiserad



Föräldrar

- Hur bidrar barnets föräldrar till anknytning?





Bonding/bindning

- Vad är bindning och hur utvecklas det?





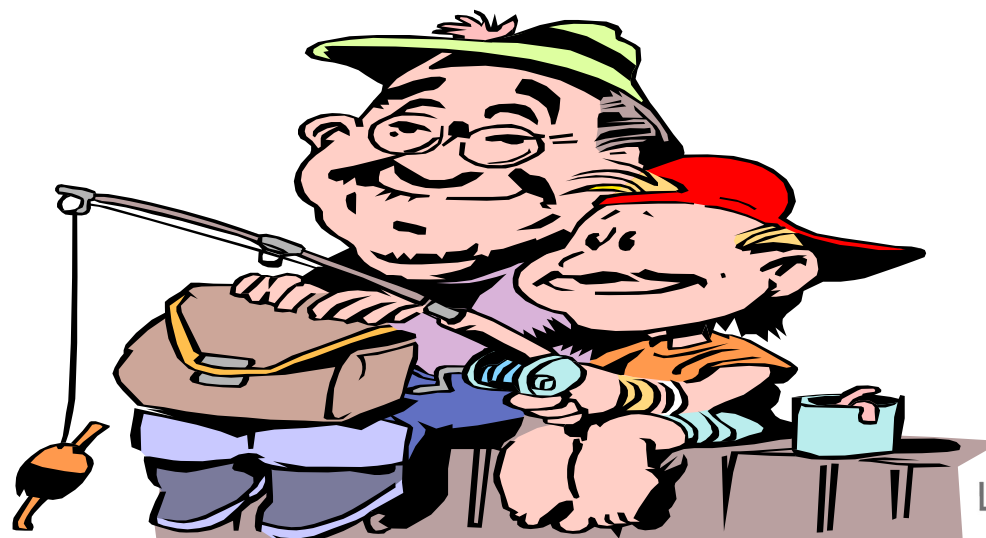
Föräldern bidrar till barnets anknytning genom:

- Eget anknytningsmönster
 - Autonom
 - Avfärdande
 - Upptagen
 - Kaotiskt
- ”Tillräckligt bra förälder”
 - Lyhördhet



Familj

- Utvecklar barnet anknytning till andra i familjen?





Omgivning

- Hur kan omgivningen bidra till barnets anknytning?





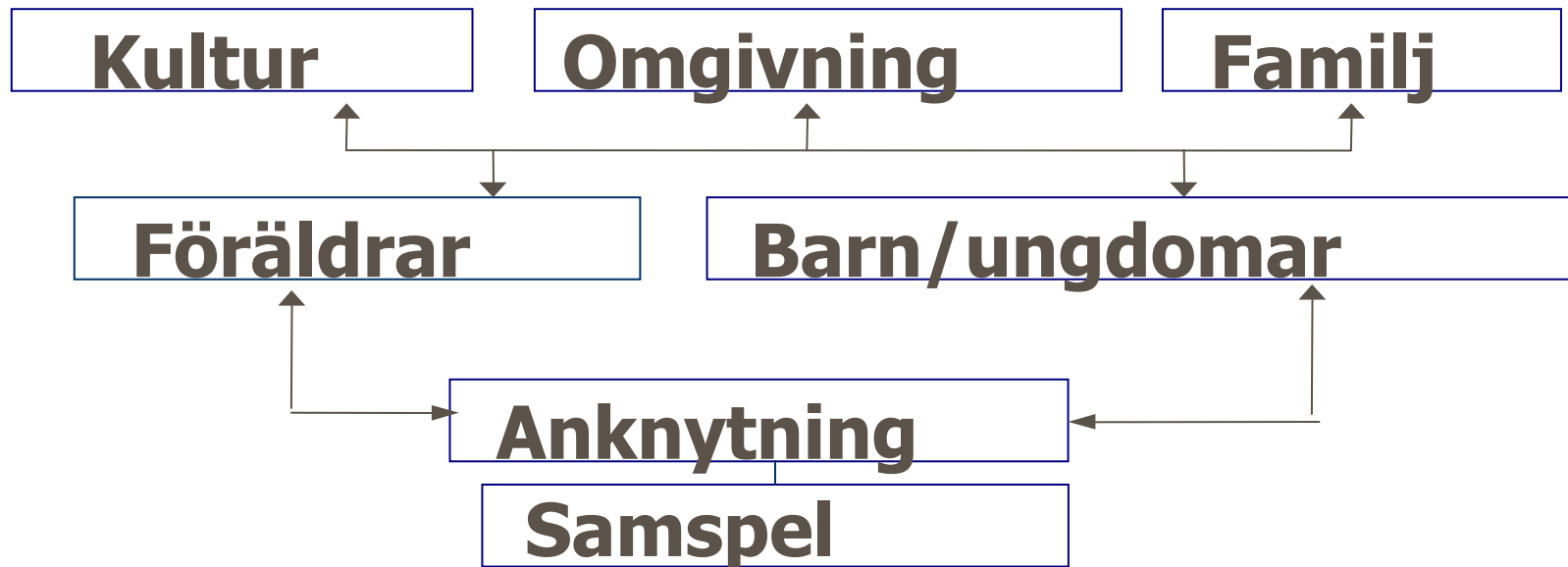
Kultur

- Finns det kulturella skillnader i anknytning?





Faktorer som kan relateras till anknytning



Tid





Kan otrygg anknytning förebyggas/behandlas?

- Startar när barnet är 6 månader eller äldre
- Lyhördhet
- Återkoppling med video
- Omfattar 16 eller färre sessioner



SUF

Samverkan kring barn och föräldrar i familjer där någon av föräldrarna har utvecklingsstörning eller kognitiva svårigheter



Sociala villkor

- "Instabil" uppväxt
- Negativa erfarenheter från professionella kontakter
- Låg självkänsla
- Arbetslöshet eller sjukersättning
- Begränsat socialt nätverk
- Obehandlande medicinska problem



Samband med Intellectuell Funktionsnedsättning (IF) hos Mödrar

IF = låg intelligens (< 70) tillsammans med störningar i adaptiv funktionsförmåga

Tidigare erfarenheter

Trauma/misshandel*

Social uteslutning

Fosterhem- /
Institutionsplacering

Missbruk hos föräldrar*

Låg SES

Aktuell situation

Lite socialt stöd

Psykiska symptom*

Låg SES*

Negativa faktorer

hos partner (t.ex.
missbruk, psykiskstörning)



Utformning av Aktuellt Projekt

Deltagare:

- Barn i åldrarna 5-7 år och deras mödrar
- Gruppen IF-mödrar ($n = 30$), rekryteras genom habiliteringen i Mellansverige; Mödrar ska ha fastställt IF.
- Matchad jämförelsegrupp ($n = 30$), matchning av bostadsområde och barnets kön och ålder.



Procedur och innehåll

Hembesök (fokus på mamman)

- Trauma/misshandel/vanvård
- Adaptiv funktionsförmåga/"delaktighet"
- Psykisk ohälsa
- Psykosocial familjesituation
- *Barnets styrkor och problem*

Besök på Institutionen för Psykologi

- Observation av lyhördhet hos mödrar (lek, "städning", uppgift)
- *Intelligens hos mödrar (WAIS blockmönster)*
- Mödrars sociala stöd
- *Life Quality*
- Mödrars förmåga att tolka emotioner (IFEEL)
- Barnets anknytning (Separation Anxiety Test (SAT), 6-års återföreningssituation)
- *Barnets utveckling (Leiter-brief)*



Mål inför rekrytering

- Professionella (ni) behöver få information
- Tillit en förutsättning
- Rent praktiskt



- (1) Vilka anknytningsmönster kan observeras hos barn till mödrar med IF?*
- (2) Är anknytningsmönster hos barn till mödrar med IF jämförbara med anknytningsmönster hos barn till mödrar utan IF?*
- (3) Om inte, vilka faktorer kan då bidra till skillnader - IF per se eller andra faktorer som är relaterade till IF?*



Fortsatta arbete kring familjer där någon föräldrar har kognitiva svårigheter

- Habiliteringens roll
- Minimera riskfaktorer
- Vikten av den budskap vi ger ut